

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

30 juni 2006

ONTWERP VAN DECREET

**houdende instemming met het verdrag tussen de lidstaten van de Europese Unie, enerzijds,
en de republiek Bulgarije en Roemenië, anderzijds, betreffende de toetreding van de
republiek Bulgarije en Roemenië tot de Europese Unie, het protocol, de akte en de slotakte,
ondertekend in Luxemburg op 25 april 2005**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden,
Internationale Samenwerking en Toerisme
uitgebracht door mevrouw Anne Marie Hoebeke**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire.

Vaste leden:

de heren Stefaan Sintobin, Roland Van Goethem, Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, John Vrancken;

de dames Sabine Poleyn, Miet Smet, de heren Luc Van den Brande, Johan Verstreken;

de heer Marnic De Meulemeester, de dames Stern Demeulenaere, Anne Marie Hoebeke;

de heren Gilbert Bossuyt, Jan Roegiers, mevrouw Anissa Tamsamani.

Plaatsvervangers:

mevrouw Agnes Bruyninckx, de heer Werner Marginet, mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Christian Verougstraete, mevrouw Linda Vissers;

de heren Hubert Brouns, Ludwig Caluwé, Stefaan De Clerck, mevrouw Trees Merckx-Van Goey;

de heren Louis Bril, Jean-Marie Dedecker, Marc van den Abeelen;

de heren Bart Caron, Kurt De Loor, Jacky Maes.

Toegevoegde leden:

de heer Eloi Glorieux;

de heer Jan Loones.

Zie:

854 (2005-2006)

– Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

	Blz.
I. Inleidende uiteenzetting door de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme	4
I.1. Het EU-beleidskader en de vijfde uitbreidingsgolf	4
I.2. De kandidatuur van Bulgarije en Roemenië	5
I.3. Structuur en inhoud van het verdrag	5
I.4. Gemengd karakter van het verdrag en verloop van de Vlaamse goedkeuringsprocedure...	6
I.5. De betrekkingen tussen Vlaanderen en Bulgarije en Roemenië	6
I.5.1. Samenwerking met Bulgarije	6
I.5.2. Samenwerking met Roemenië	7
II. Bespreking	7
II.1. Vragen en opmerkingen van de leden	7
II.1.1. Tussenkoms van de heer Luk Van Nieuwenhuysen	7
II.1.2. Tussenkoms van de heer Jan Roegiers	8
II.1.3. Tussenkoms van mevrouw Anne Marie Hoebeke	9
II.1.4. Tussenkoms van mevrouw Miet Smet	9
II.2. Antwoorden van de minister	9
II.3. Eindreplieken	10
III. Stemmingen	11
III.1. Artikelsgewijze stemming	11
III.2. Stemming over het geheel	11

Dames en Heren,

De Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme besprak op datum van dinsdag 27 juni het ontwerp van instemmingsdecreet bij het verdrag tussen de lidstaten van de Europese Unie, enerzijds, en de republiek Bulgarije en Roemenië, anderzijds, betreffende de toetreding van de republiek Bulgarije en Roemenië tot de Europese Unie, het protocol, de akte en de slotakte, ondertekend in Luxemburg op 25 april 2005. Het ontwerp van decreet werd meerderheid tegen minderheid aangenomen. Het voorzitterschap van de commissie werd waargenomen door mevrouw Miet Smet, in haar hoedanigheid van ondervoorzitter van de commissie.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER GEERT BOURGEOIS, VLAAMS MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BUITENLANDS BELEID, MEDIA EN TOERISME

I.1. Het EU-beleidskader en de vijfde uitbreidingsgolf

Minister *Geert Bourgeois* schetst bij de aanvang van zijn uiteenzetting de algemene historische achtergrond van de voorliggende uitbreiding van de Europese Unie met Roemenië en Bulgarije. Volgens de minister is de vijfde uitbreidingsgolf van de Europese Unie, waarvan Bulgarije en Roemenië deel uitmaken samen met de tien lidstaten die reeds op 1 mei 2004 toetraden, wellicht de meest markante in de geschiedenis van de Unie. Die uitbreiding is het resultaat van een langdurig proces dat ten behoeve van de landen van Midden-Europa op gang gebracht werd als gevolg van het uiteenvallen van de Comecon (de Raad voor Gezamenlijke Economische Hulp) en dat nog bespoedigd werd door de val van de Berlijnse Muur in 1989.

Met de uitbreiding wordt een politieke daad gesteld die de vrede en de veiligheid moet garanderen in een Europa dat na decennia van oorlogen en crisissen, opnieuw verenigd is. De uitbreiding is ook een belangrijke hefboom voor de verbetering van de levensstandaard in de toetredende landen en voor de ontwikkeling van het handelsverkeer tussen alle Europese landen. De uitbreiding geeft ook concreet

gestalte aan een morele verplichting ten aanzien van de landen die vóór de val van de Muur geen vrijheid van handelen genoten. De minister wijst er daarbij op dat van die nieuwkomers een grote inspanning wordt gevraagd. Zij moeten immers in enkele jaren tijd de enorme uitdaging aangaan om hun instellingen en wetgeving af te stemmen op de complexe regelgeving in de Europese Unie.

Het toetredingsproces voor de landen van Centraal- en Oost-Europa werd opgestart tijdens de Europese Raad die in juni 1993 in Kopenhagen vergaderde. De zogenaamde ‘criteria van Kopenhagen’ werden er vastgelegd. Die politieke, economische en juridische criteria voor lidmaatschap van de Europese Unie vormden een leidraad bij het toetredingsproces en waren de basis voor de periodieke verslagen van de Europese Commissie over de vorderingen van de onderscheiden kandidaat-lidstaten.

Overeenkomstig de politieke criteria moeten de kandidaat-lidstaten beschikken over stabiele instellingen die de democratie, de rechtsorde, de mensenrechten en het respect voor en de bescherming van minderheden, garanderen.

Volgens de economische criteria moeten de kandidaat-lidstaten beschikken over een functionerende markteconomie en over het vermogen om het hoofd te bieden aan de concurrentiedruk en de marktkrachten binnen de Europese Unie.

De juridische criteria hebben betrekking op het vermogen van de kandidaat-lidstaten om de verplichtingen van het lidmaatschap op zich te nemen, zoals die voortvloeien uit de EU-wetgeving, het zogenaamde ‘acquis communautaire’, wat ook inhoudt dat de doelstellingen van een politieke, economische en monetaire unie onderschreven worden.

I.2. De kandidatuur van Bulgarije en Roemenië

Zowel Bulgarije als Roemenië hebben sinds de val van de Muur verstrekkende hervormingen doorgevoerd die leidden naar de vestiging van een democratisch staatsbestel en een markteconomie. Minister *Bourgeois* spreekt daarbij de overtuiging uit dat het perspectief op toetreding tot de Europese Unie zeker zal bijgedragen hebben aan de snelheid waarmee die hervormingen konden worden doorgevoerd. De maatregelen waarmee de toetredingen van beide landen omgeven worden, dragen ertoe bij dat in de

komende jaren het hervormingsproces zal worden voortgezet, zodat de rechtsstaat en de markteconomie nóg steviger verankerd worden in beide samenlevingen.

Roemenië diende zijn verzoek tot toetreding in op 22 juni 1995. Bulgarije vroeg op 14 december 1995 om lid te worden van de Unie. Zij behoorden samen met Slowakije, Letland, Litouwen en Malta tot de zogenaamde ‘tweede groep’ waarvoor de Top van Helsinki in december 1999, het licht op groen zette voor het openen van onderhandelingen. Met een eerste groep van zes landen (Estland, Hongarije, Tsjechië, Polen, Slovenië en Cyprus), waren de onderhandelingen reeds op 31 maart 1998 geopend. De formele onderhandelingen met de tweede groep namen een aanvang op 15 januari 2000.

In december 2002 bevestigde de Europese Top van Kopenhagen de toetredingsagenda voor Bulgarije en Roemenië. De Europese Commissie besliste op 7 oktober 2004 dat de toetredingsonderhandelingen konden worden beëindigd. Ze werden dienovereenkomstig afgesloten op 14 december 2004. De Europese Raad van 16 en 17 december 2004 was – na een passende afweging van de evaluaties van de Commissie – van oordeel dat beide landen op het moment van toetreding zullen voldoen aan alle verplichtingen die aan het lidmaatschap verbonden zijn. Op 13 april 2005 zette ook het Europees Parlement het licht op groen voor toetreding van Bulgarije en Roemenië tot de Europese Unie. Het toetredingsverdrag werd op 25 april 2005 in Luxemburg ondertekend.

In haar vooruitgangsrapport, dat eind oktober 2005 uitgebracht werd, concludeerde de Europese Commissie echter dat Roemenië en Bulgarije toch nog extra-inspanningen moeten leveren om op 1 januari 2007 te kunnen toetreden.

Op 16 mei 2006 stelde de Europese Commissie dan ook aan het Europees Parlement voor om de definitieve beslissing over de toetredingsdatum uit te stellen tot begin oktober aanstaande. Volgens de Commissie zijn beide kandidaat-lidstaten wel degelijk op de goede weg, maar moeten Roemenië en vooral Bulgarije nog duidelijke resultaten boeken in de strijd tegen corruptie en in het organiseren van een onafhankelijk gerechtelijk apparaat.

1.3. Structuur en inhoud van het verdrag

Minister Bourgeois komt dan tot de inhoud en de structuur van het voorliggende verdrag. Hij wijst er

daarbij vooreerst op dat het toetredingsverdrag een internationale overeenkomst is tussen de huidige lidstaten van de Europese Unie, enerzijds, en Bulgarije en Roemenië, anderzijds. Het verdrag bestaat verder uit vier onderscheiden delen.

Allereerst is er het Verdrag betreffende de toetreding zelf. Daarin wordt gesteld dat Bulgarije en Roemenië lid worden van de Europese Unie en dat zij eveneens partij worden bij het Verdrag tot instelling van een Grondwet voor Europa en bij het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie. Beide landen worden eveneens partij bij de huidige verdragen waarop de Europese Unie gegrondvest is. Dit voor het geval dat het Verdrag tot instelling van een Grondwet voor Europa, op het ogenblik van hun toetreding, nog niet in werking zou zijn getreden.

Het toetredingsverdrag moet uiterlijk op 31 december 2006 bekrachtigd worden door de verdragsluitende partijen in overeenstemming met hun respectieve grondwettelijke vereisten. Het treedt in werking op 1 januari 2007 als alle akten van bekrachtiging ingediend zijn. De inwerkingtreding wordt verdaagd tot 1 januari 2008 als de Raad daartoe bij unanimititeit beslist vóór de inwerkingtreding van het Verdrag tot instelling van een Grondwet voor Europa.

Het tweede deel is het Protocol betreffende de voorwaarden en regelingen voor de toetreding van Bulgarije en Roemenië tot de Europese Unie. Daarin worden de aanpassingen van de Europese Grondwet behandeld, naast permanente bepalingen, onder meer over de besluiten van de EU-instellingen, tijdelijke bepalingen, financiële en andere bepalingen. Ten slotte bevat het bepalingen over de tenuitvoerlegging van het Protocol.

Het derde element is de Akte betreffende de toetredingsvoorwaarden en de aanpassingen van de verdragen waarop de Europese Unie gegrondvest is. De inhoud is gelijk aan die van het Protocol. De Akte is van toepassing voor het geval het Verdrag tot instelling van een Grondwet voor Europa niet in werking is getreden op 1 januari 2007, en dat tot zijn datum van inwerkingtreding of desgevallend tot de inwerkingtredingsdatum van een eventueel ander verdrag.

In het vierde deel, de Slotakte, verbinden de partijen zich ertoe de Commissie en elkaar alle vereiste informatie te verstrekken voor de toepassing van het Protocol of in voorkomend geval de Akte. Bij de Slotakte zijn een aantal verklaringen gevoegd, onder meer over het vrij verkeer van werknemers en de

briefwisseling tussen de Europese Unie en Bulgarije, respectievelijk Roemenië over een procedure inzake informatie en overleg voor de aanvaarding van een aantal besluiten en andere maatregelen die genomen worden in de periode die aan de toetreding voorafgaat.

I.4. Gemengd karakter van het verdrag en verloop van de Vlaamse goedkeuringsprocedure

De minister wijst er verder nog op dat dit verdrag een dubbel gemengd karakter heeft. In de Europese rechtsorde heeft het een gemengd karakter, aangezien het betrekking heeft op zowel exclusief communautaire aangelegenheden als op materies die onder de bevoegdheid van de lidstaten vallen. Dit betekent dat het verdrag door elk van de lidstaten dient geratificeerd te worden.

Ook naar Belgisch recht gaat het over een gemengd verdrag. De Werkgroep Gemengde Verdragen (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB), oordeelde tijdens zijn vergadering van 24 februari 2005 dat het verdrag materies behandelt die vallen onder de bevoegdheden van de federale overheid, de gemeenschappen, de gewesten en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie. De ICBB heeft die beslissing op 26 april 2005 bekrachtigd. Dat betekent dat de Vlaamse overheid haar rol in de ratificering moet spelen.

De minister schetst vervolgens het verloop van de Vlaamse goedkeuringsprocedure. Op 11 april 2005 stelde de Inspectie van Financiën dat het verdrag geen extra budgettaire weerslag heeft zodat het voorafgaand begrotingsakkoord niet vereist is. Op 22 april 2005 besliste de Vlaamse Regering haar goedkeuring te hechten aan het verdrag en machtiging te verlenen aan de federale vertegenwoordiger om het mede namens Vlaanderen te ondertekenen op voorwaarde dat de Vlaamse overheid zou vermeld worden onder de handtekening. Dat is de zogenaamde 'ondertekeningformule 3'. Op 25 april 2005 werd het verdrag in Luxemburg ondertekend.

Op 12 april 2006 sloot de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) zich aan bij het ontwerp van beslissing van de Vlaamse Regering inzake de principiële goedkeuring van het ontwerp van decreet houdende instemming met de overeenkomst. Op 28 april 2006 besliste de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring te hechten aan het ontwerp van

decreet houdende instemming met het verdrag en aan de bijhorende memorie van toelichting, en de Vlaamse minister bevoegd voor het buitenlands beleid te gelasten het advies van de Raad van State in te winnen. Op 11 mei 2006 bracht de Raad van State advies uit; er werden geen opmerkingen gemaakt. Op 19 mei 2006 ten slotte, besliste de Vlaamse Regering haar definitieve goedkeuring te hechten aan het ontwerp van decreet houdende instemming met het verdrag en aan de bijhorende memorie van toelichting, en de Vlaamse minister bevoegd voor het buitenlands beleid te gelasten het ontwerpdecreet en de bijhorende memorie van toelichting in te dienen bij het Vlaams Parlement. Zulks is ondertussen gebeurd, hetgeen de minister toelaat om vandaag het dossier toe te lichten voor de leden van deze commissie.

I.5. De betrekkingen tussen Vlaanderen en Bulgarije en Roemenië

Vervolgens gaat minister Bourgeois wat nader in op de samenwerking met Bulgarije en Roemenië. Met beide landen zijn er al heel lang goede betrekkingen op velerlei domeinen. De minister zal daarbij niet ingaan op de intense handelsbetrekkingen die er zijn met Roemenië en Bulgarije, maar zal zijn toelichting beperken tot de niet-economische contacten.

I.5.1. Samenwerking met Bulgarije

De samenwerking tussen Vlaanderen en Bulgarije startte in de jaren zeventig en tachtig met een beperkte uitvoering van het Belgisch-Bulgaarse culturele akkoord uit 1969. In het Vlaamse samenwerkingsprogramma voor Centraal- en Oost-Europa kwam Bulgarije vanaf 1993 behoorlijk aan bod, hoewel het geen prioritair land was. Zo werden in de periode 1992-2000 niet minder dan 26 projecten gefinancierd, goed voor een totaal van 3,39 miljoen euro.

Er kwam een belangrijke intensivering van de contacten na de bijsturing van het beleid ten aanzien van Centraal- en Oost-Europa in 1999. Er werd werk gemaakt van een bilateraal akkoord, dat op 18 mei 2001 in Sofia ondertekend werd. Bulgarije werd daardoor een prioritaire partner binnen het samenwerkingsprogramma voor Centraal- en Oost-Europa. Vanaf dat ogenblik werden tweejaarlijkse werkprogramma's ondertekend in alle domeinen waarvoor Vlaanderen bevoegd is. Op dit ogenblik loopt het

vierde programma 2005-2007. Van 2001 tot 2005 werden binnen het samenwerkingsprogramma voor Centraal- en Oost-Europa 29 projecten gefinancierd voor een totaal bedrag van ruim 3,5 miljoen euro.

1.5.2. Samenwerking met Roemenië

Met Roemenië heeft Vlaanderen een jarenlange traditie van samenwerking, eerst in het kader van het Belgisch-Roemeense culturele akkoord uit 1963 en vanaf 1989 ook via de vele stedenbanden die werden georganiseerd binnen de actie 'Adoptie Dorpen Roemenië'. De minister preciseert dat hierbij meer dan 150 Vlaamse steden en gemeenten betrokken zijn. In 1992 was Roemenië ook een van de eerste begunstigers van het samenwerkingsprogramma voor Centraal- en Oost-Europa. In de periode 1992-2000 kregen 65 projecten Vlaamse overheidssteun voor een totaal bedrag van 9,71 miljoen euro.

Op 12 juni 1997 ondertekenden Vlaanderen en Roemenië een algemeen samenwerkingsakkoord. Vanaf dat ogenblik werden tweejaarlijkse werkprogramma's uitgevoerd in alle domeinen waarvoor Vlaanderen bevoegd is. Op dit ogenblik loopt het vierde programma 2005-2007. In de periode 2001-2005 werd 4,952 miljoen euro voorbehouden voor projecten binnen het samenwerkingsprogramma voor Centraal- en Oost-Europa. Er werden 41 projecten opgestart.

De minister kan daarbij nog meedelen dat zijn recente bezoek aan Roemenië heel goed verlopen is. Hij betreurt dat het eveneens geplande reisgedeelte naar Bulgarije moest geannuleerd worden door de politieke toestand – met name het actualiteitsdebat over de VRT in het Vlaams Parlement – want ook daar waren afspraken gemaakt met de vice-premier, die ook bevoegd is voor Buitenlandse en Europese Zaken, en met de minister voor Administratieve Hervormingen.

In Roemenië heeft hij kunnen vaststellen dat de daar aanwezige Vlamingen de mening zijn toegedaan dat de handelsbetrekkingen met dat land nog intenser kunnen worden. Minister Bourgeois is dan ook zinnens om dit mee te delen aan minister Moerman, die binnen de Vlaamse Regering bevoegd is voor het extern economisch beleid. Hij had verder onder meer veelbelovende contacten in Sibiu/Hermannstadt – dat Europese Culturele hoofdstad wordt in 2007 – en ontmoette de minister van Europese Integratie mevrouw Anca Boagiu. Die laatste vertegenwoordigt duidelijk de nieuwe generatie, die de nadruk legt

op goed bestuur en justitiële hervormingen. Als die nieuwe generatie van bewindvoerders erin slaagt dit te continueren, mag er van uit gegaan worden dat ze goede partners zullen worden binnen de Europese Unie. Van zijn kant, bracht de minister hen de boodschap over dat de Vlaamse Regering de overtuiging is toegedaan dat ze ten volle bij Europa horen.

Afsluitend vraagt minister Bourgeois, namens de Vlaamse Regering, dan ook de goedkeuring van het voorliggende ontwerp van decreet waarbij instemming wordt verleend met het toetredingsverdrag van Roemenië en Bulgarije tot de Europese Unie.

II. BESPREKING

II.1. Vragen en opmerkingen van de leden

II.1.1. Tussenkoms van de heer Luk Van Nieuwenhuysen

De heer *Luk Van Nieuwenhuysen* brengt bij de aanvang van zijn tussenkoms eerst kort in herinnering dat de Vlaams Belangfractie altijd met veel sympathie de landen van het voormalige Oostblok heeft gevolgd bij hun inspanningen om hun totalitaire verleden van zich af te schudden. Het einde van de koude oorlog was voor iedereen een opluchting. Onmiskenbaar bestaat er ten aanzien van die landen een zekere morele verplichting in onzen hoofde, zoals trouwens ook terecht wordt opgemerkt in de memorie van toelichting bij het decreet.

Hoewel een gunstig vooroordeel tegenover de toetreding van Bulgarije en Roemenië tot de EU dus in principe moreel aangewezen is, zal de Vlaams Belangfractie om verschillende redenen toch het ontwerp van decreet niet goedkeuren. Veeleer dan af te gaan op een subjectief vooroordeel, wenst de spreker zijn oordeel te baseren op de loutere feitelijkheden van het dossier. Hij laat daarbij tegelijk opmerken dat een en ander zeker niet betekent dat men elke samenwerking met die landen zou afwijzen, noch dat het hier om een definitieve afwijzing van de EU-toetreding van die landen zou gaan.

Een eerste bedenking die de heer Van Nieuwenhuysen formuleert is dat het hier om twee onafhankelijke staten gaat die elk hun eigen kenmerken en eigenschappen hebben. Het is dan ook geen goede zaak dat de toetreding van twee staten in één verdrag, en dus – voor wat het Vlaams Parlement betreft – ook in

één ontwerp van instemmingsdecreet wordt geregeld. Met zo'n methode (die ook gehanteerd werd bij de toetreding van tien nieuwe lidstaten op 1 mei 2004) worden twee duidelijk onderscheiden staten immers van elkaar afhankelijk gemaakt. Het zou nochtans niet rechtvaardig zijn om de toetreding van de ene staat af te wijzen omdat de andere niet aan de voorwaarden voldoet en evenmin om de lat voor de ene lager te leggen op grond van de verwezenlijkingen van de andere.

Tweedens wijst de heer Luk Van Nieuwenhuysen er op dat de toetreding vereist dat aan de juridische, economische en politieke criteria van Kopenhagen wordt voldaan. Het richtjaar 2004 (waarin de andere tien landen van de vijfde toetredingsgolf toetraden) werd voor Bulgarije en Roemenië – die het hervormings-tempo niet konden volgen – eerst vervangen door 2006 en nu door 2007 en zal mogelijks in oktober van dit jaar, d.w.z. wanneer de Europese Commissie haar advies uitbrengt, zelfs op 2008 worden gesteld. Dit toont alvast aan dat er ook vandaag nog twijfels bestaan over het feit of Roemenië en Bulgarije nu al dan niet beantwoorden aan de criteria. Wat overigens als men ook in 2008 niet klaar is? In de hypothese dat dit verdrag ondertussen is goedgekeurd, zou het systeem dan immers volkomen vast zitten.

De spreker somt daarna enkele voorbeelden op van domeinen waarop er nog steeds twijfels en voorbehouden bestaan ten aanzien van de aspirant EU-leden. Voor Bulgarije betreft het de bedrijfswetgeving, de vrije dienstverlening, de toepassing van de witwaswetgeving en de strijd tegen de corruptie. Ook voor Roemenië is de lijst van reserves behoorlijk lang: de werking van de rechterlijke macht, de corruptiebestrijding, de werking van het politieapparaat, de grensbewaking, de strijd tegen de criminaliteit, de toekenning van staatssteun en het toezicht op de mededinging. Dat is voor een aantal in Europees opzicht cruciale sectoren – waaronder het politieke en het justitiële – zeker niet onbelangrijk. Samenwerking tussen EU-lidstaten kan alleen op basis van vertrouwen.

Men kan zich voorts afvragen of de economieën van de betrokken landen al sterk genoeg zijn om de Europese concurrentie aan te kunnen. Waarbij met name, maar niet exclusief, aan de landbouwsector kan worden gedacht. Ten slotte bestaat ook enige twijfel over het vermogen van de Europese Unie zelf om bovenop de tien recente nieuwe lidstaten nog eens twee bijkomende kandidaten te absorberen. Institutioneel lijkt zulks, in het licht van de geblokkeerde

Europese Grondwet en de onduidelijkheid over de financiële perspectieven voor 2007-2013, in elk geval verre van evident.

De essentiële vraag blijft evenwel strategisch van aard: moet men eerst aan de criteria van Kopenhagen voldoen vooraleer men toetreedt of kan de zaak ook omgekeerd worden in de hoop dat EU-lidmaatschap helpt om sneller aan de criteria te voldoen? Vlaams Belang is voorstander van het eerste scenario. Het staat daarmee overigens niet alleen. Zo heeft bijvoorbeeld in Nederland het CDA zijn twijfels geuit bij de EU-toetreding van Bulgarije en Roemenië en heeft het gepleit voor een pauze in het uitbreidingsproces. Ook Vlaams Belang staat een dergelijke pauze voor. Op termijn mogen Bulgarije en Roemenië dan al duidelijk een Europese roeping hebben, een voortijdig toetreden zou hen het verkeerde signaal geven. Op die manier zou voor die twee landen immers net de sterkste impuls wegvallen om verder werk te maken van de noodzakelijke hervormingen die zich ter plekke op diverse domeinen nog opdringen.

II.1.2. Tussenkoms van de heer Jan Roegiers

De heer Jan Roegiers verklaart dat de sp-a-spirit-fractie het ontwerp van decreet zal goedkeuren. De door de heer Van Nieuwenhuysen aangehaalde argumenten kunnen immers ook in omgekeerde zin bekeken worden. Roemenië en Bulgarije zekerheid geven over hun EU-lidmaatschap zal beide landen ertoe aanzetten zich nog sneller in regel te stellen met de kwesties die de Europese Unie naar voren schuift.

Het lid vindt het verder een goede zaak dat minister Bourgeois nog maar onlangs Roemenië heeft bezocht. Het was daarbij ook de bedoeling om eveneens Bulgarije te bezoeken, maar door de politieke actualiteit op het thuisfront moest de minister zijn werkbezoek onderbreken. De reis onderstreept echter hoe dan ook het belang dat Vlaanderen hecht aan de toetreding van die twee landen tot de Europese Unie.

Afsluitend vraagt de heer Roegiers wanneer beide landen precies tot de EU zullen toetreden. Totnogtoe werd 1 januari 2007 als toetredingsdatum naar voren geschoven. Op 16 mei 2006 heeft de Europese Commissie het Europees Parlement echter gemeld dat de definitieve beslissing pas in oktober 2006 zal vallen. De toetreding kan tot 1 januari 2008 worden uitgesteld. Is zulks waarschijnlijk en zo ja, waar hangt dit dan van af?

II.1.3. Tussenkoms van mevrouw Anne Marie Hoebeke

Mevrouw *Anne Marie Hoebeke* verklaart dat de VLD-fractie dit ontwerp van decreet eveneens zal goedkeuren. Tijdens een informele ontmoeting tussen een delegatie van het Bulgaarse Parlement en de leden van deze commissie die op 31 mei laatstleden is doorgestaan in het Vlaams Parlement, werd door de Bulgaarse gesprekspartners een omstandig overzicht gegeven van alle initiatieven die reeds zijn genomen om de criteria van Kopenhagen te halen. Zo heeft Bulgarije aanzienlijke vooruitgang geboekt in de strijd tegen de corruptie en wordt er onverdroten verder gewerkt aan de verbetering van het juridisch apparaat en de voltooiing van een democratische rechtsstaat. Daarnaast werden ook een aantal overgangsmaatregelen genomen voor wat betreft de veterinaire criteria en het vrije verkeer van personen en kapitaal (dat laatste onder andere voor wat betreft de verwerving van landbouw- en bosgronden). Dit zijn derhalve even zovele factoren die ertoe nopen om voor dit ontwerp van instemmingsdecreet te stemmen. Eventuele resterende problemen zullen een nog voorspoediger oplossing kennen van zodra deze landen zijn toetreden tot de Europese Unie.

II.1.4. Tussenkoms van mevrouw Miet Smet

Mevrouw *Miet Smet* verklaart dat ook de CD&V-fractie het ontwerp van decreet zal goedkeuren. Ze wijst op de heel specifieke uitstelclausule die in het toetredingsverdrag is opgenomen. Zulks is nooit eerder voorgekomen. Deze clausule bepaalt dat de Raad voor wat Bulgarije betreft, bij unanimititeit moet beslissen of de toetreding wordt uitgesteld. Voor wat Roemenië betreft kan een dergelijke beslissing worden genomen bij gekwalificeerde meerderheid. In essentie betekent dit dat de Roemeense toetreding gemakkelijker kan worden uitgesteld dan die van Bulgarije. De reden voor het opnemen van een dergelijke uitstelclausule is dat er, zowel voor Bulgarije als voor Roemenië, nog een aantal zogenaamde ‘red flags’ zijn, t.t.z. items waar de kandidaat-leden nog niet aan de vereisten voldoen. Het gaat daarbij met name om problemen op het gebied van veterinaire keuring, mensenhandel, behandeling van de Romaminderheid en fraude en corruptie.

De Europese Commissie wijst in haar rapporten ook steeds op die problemen. Tegelijk vraagt de Europese Commissie echter om de toetreding goed te keuren.

Dat wijst er volgens mevrouw Smet op dat de Commissie er vertrouwen in heeft dat deze problemen opgelost zullen raken. De Europese Commissie is haars inziens de enige instantie die over voldoende technisch onderlegd personeel en ervaring beschikt om daarover te kunnen oordelen. Geen enkele andere organisatie is tot een dergelijke afweging in staat, ook het Europees Parlement niet. De Europese Commissie oefent ook druk uit. In oktober 2006 brengt de Europese Commissie immers een nieuw voortgangsrapport uit. Dat nieuwe rapport kan tot uitstel leiden. Deze procedure stelt mevrouw Smet gerust. Het Vlaams Parlement moet daarom de Europese Commissie volgen.

Mevrouw *Miet Smet* wijst er verder nog op dat zowel de Vlaamse als de federale overheid de twee betrokken landen al vele jaren steunt. Daarnaast kunnen deze landen ook op heel wat steun rekenen vanuit de middengroepen en de bevolking. De vakbonden houden er nauwe contacten op na in deze landen. Privépersonen sturen vrachtwagens met hulpgoederen of organiseren vakanties voor kinderen. In Vlaanderen is er dus niet alleen een politieke wil om Roemenië en Bulgarije te laten toetreden tot de Europese Unie, ook de bevolking staat daar achter.

Afsluitend laat mevrouw Smet nog opmerken dat deze nieuwe toetredingen geen budgettair probleem vormen voor de Unie. In de financiële perspectieven voor de periode van 2007 tot 2013 is immers al rekening gehouden met de toetreding van Roemenië en Bulgarije. Een nieuw financieel fonds is dus niet nodig.

II.2. Antwoorden van de minister

In zijn repliek wenst minister *Geert Bourgeois* eerst en vooral iedereen te danken die dit ontwerp van decreet zal goedkeuren. Het is belangrijk dat Vlaanderen een positief geluid laat horen in dit ratificatieproces.

De minister beaamt verder dat de toetreding van Bulgarije en Roemenië inderdaad kan worden uitgesteld tot 1 januari 2008 indien de Europese Commissie duidelijke bewijzen heeft dat Bulgarije of Roemenië, gezien de vorderingen bij hun voorbereiding op de goedkeuring en toepassing van het ‘acquis communautaire’, een ernstig risico lopen dat zij in januari 2007 op een aantal belangrijke terreinen duidelijk onvoldoende voorbereid zullen zijn om aan de eisen van het lidmaatschap te voldoen. Ten aanzien van

Roemenië kan de uitstelclausule niet alleen in geval van onvoldoende voorbereiding op een aantal belangrijke gebieden worden ingeroepen, maar ook indien niet is voldaan aan een of meer van elf specifieke verbintenissen, onder andere op het vlak van justitie, binnenlandse zaken en mededinging. Voor deze laatste domeinen – die specifiek betrekking hebben op de situatie in Roemenië – geldt dat een gekwalificeerde meerderheid kan volstaan voor uitstel, daar waar de algemene regel voor uitstel de unanimiteitsvereiste is.

Naast de mogelijkheid om de toetreding met één jaar uit te stellen, kunnen na toetreding ook vrijwaringsclausules worden ingeroepen indien blijkt dat de betrokken landen onvoldoende vooruitgang boeken. Die clausules omvatten de mogelijkheid om maatregelen te nemen op drie specifieke vlakken: de interne markt, justitie, vrijheid en veiligheid en ten slotte voor wat betreft de uitbetaling van de Europese structuur- en cohesiefondsen. Ook na de toetreding van Bulgarije en Roemenië kunnen er dus nog veiligheidsmaatregelen worden genomen.

De toetreding van Roemenië en Bulgarije werd verder inderdaad in één ontwerp van decreet gegoten omdat de beide toetredingen op Europees niveau in één en hetzelfde verdrag zijn opgenomen. Noch op Europees, noch op Vlaams niveau is er dus mogelijkheid om een aparte beslissing te nemen over Roemenië en Bulgarije. De minister leidt uit de uiteenzetting van de heer Van Nieuwenhuysen trouwens af dat zijn fractie niet van plan is om ook maar één van de twee toetredingsaanvragen goed te keuren.

De toetreding van Roemenië en Bulgarije zal volgens de minister de Europese Unie ook niet overmatig belasten. In de financiële vooruitzichten 2007-2013 wordt effectief al rekening gehouden met de toetreding van die twee landen. De minister wijst erop dat dergelijke onheilstijding bij elke uitbreiding te horen is. Telkens ten onrechte. Ook de uitbreiding met tien nieuwe lidstaten op 1 mei 2004 heeft bijvoorbeeld geen noemenswaardige budgettaire problemen opgeleverd.

Minister Bourgeois benadrukt verder dat Vlaanderen met zijn open economie alle belang heeft bij één grote Europese markt. Vlaanderen leeft immers van de export. Vlaanderen heeft derhalve alle belang bij goede relaties met beide landen. De minister betreurt daarom dat Vlaams Belang dit ontwerp van decreet niet zal goedkeuren. Zijns inziens komt het Vlaande-

ren integendeel toe om die landen een duidelijk signaal te geven dat we ze beschouwen als volwaardige Europeanen. De bestaande goede relaties met die landen moeten ook na hun EU-toetreding ten volle gecontinueerd worden. Dit is in elk geval de boodschap die de minister heeft proberen over te brengen bij zijn recente bezoek.

Vlaanderen zal ook graag de expertise van zijn administratie bij het verkrijgen van subsidies uit de Europese structuurfondsen en zijn expertise met het Interreggebeuren ter beschikking stellen van de Roemeense en de Bulgaarse overheden. Die worden immers geconfronteerd met enorme administratieve uitdagingen. Beiden landen moeten op korte termijn heel wat hervormingen doorvoeren. De minister bevestigt dat beide landen daar heel intens mee bezig zijn, ook op justitieel vlak. Ze boeken vooruitgang en doen er alles aan om te voldoen aan de terechte Europese eisen. Vlaanderen moet hen daarbij helpen. De minister hoopt dan ook dat beide landen kunnen toetreden op 1 januari 2007. Desnoods moet er maar gebruik gemaakt worden van de sowieso in het toetredingsverdrag voorziene vrijwaringsclausules, voor het geval er na de toetreding nog iets zou mislopen.

Vlaanderen moet volgens de minister een sterk signaal de wereld insturen door dit ontwerp van decreet goed te keuren. Het kan zich daar internationaal ook mee profileren. Andere redenen om de toetreding toe te juichen zijn de vele persoonlijke banden met die landen én de commerciële banden met Roemenië en Bulgarije. Daarnaast zijn er de door de vorige Vlaamse regeringen afgesloten samenwerkingsakkoorden tussen Vlaanderen en respectievelijk Bulgarije en Roemenië. De bestaande samenwerking moet worden voortgezet, maar na de toetreding zullen die samenwerkingsverbanden vanzelfsprekend wel van aard veranderen. Vlaanderen heeft er alle belang bij om deze kanalen te behouden en verder uit te bouwen.

II.3. Eindreplieken

Inpikkend op een bemerking van de minister wenst de heer *Luk Van Nieuwenhuysen* te preciseren dat de Vlaams Belangfractie Roemenië en Bulgarije niet op hetzelfde niveau stelt. Mocht een aparte stemming tot de mogelijkheden behoord hebben, dan zou Vlaams Belang zich voor wat betreft Bulgarije hic et nunc

wellicht louter onthouden. Bulgarije staat immers een stuk verder dan Roemenië.

De spreker onderstreept ook dat zijn fractie zich niet als dusdanig afzet tegen beide landen. Men wil enkel zekere reserves uiten ten aanzien van de wenselijkheid en de haalbaarheid van een toetreding op korte termijn. Er is geen enkele reden om de intense samenwerking die nu reeds bestaat niet in stand te houden of zelfs te versterken. Vlaams Belang juicht elk initiatief toe om de samenwerking te versterken. De fractie van de spreker wil dus wel goede relaties met beide landen, maar is gekant tegen een onmiddellijke toetreding.

De Europese Unie moet overigens niet enkel haar geloofwaardigheid willen behouden ten aanzien van de twee kandidaat-lidstaten, maar moet vooral ook geloofwaardig blijven voor haar eigen bevolking. Bij die bevolking bestaan er veel reserves. Er werd de bevolking steeds voorgehouden dat kandidaat-lidstaten dienden te voldoen aan de criteria van Kopenhagen vooraleer er sprake kon zijn van toetreding. Veel mensen zien bovendien een band met de eventuele toetreding van Turkije. Velen zouden niet graag zien dat in dat dossier op dezelfde wijze wordt gehandeld.

In zijn slotreplik neemt de *minister* er akte van dat de Vlaams Belangfractie zich zou onthouden ten aanzien van Bulgarije en tegen zou stemmen ten aanzien van Roemenië. Zulks is in deze echter uitgesloten, aangezien de toetreding van de beide kandidaat-leden geregeld wordt in één enkel verdrag. De vrees voor een premature toetreding is insgelijks ongegrond. Er zijn immers wel degelijk vrijwaringsclausules voorzien voor het geval een en ander nog niet helemaal rond zou zijn op 1 januari 2007.

Afrondend beklemtoont de minister dat het niet opgaat om een parallel te trekken met andere landen. Het gaat hier helemaal niet om Turkije, maar om Bulgarije en Roemenië. Met deze landen werden zeer precieze akkoorden gesloten. Vlaanderen vindt dat het deze landen moet verwelkomen in de Europese Unie. Niet alleen om politieke redenen, maar ook omdat de publieke opinie gunstig staat ten aanzien

van de toetreding van beide landen. Ook historisch hebben de beide landen nauwe banden met de Europese Unie.

III. STEMMINGEN

III.1. Artikelsgewijze stemming

Artikel 1

Ter stemming gelegd, wordt het eerste artikel van het ontwerp van decreet aangenomen met acht stemmen tegen vier.

Artikel 2

Ter stemming gelegd, wordt daarna ook het tweede artikel van het ontwerp van decreet aangenomen met acht stemmen tegen vier.

III.2. Stemming over het geheel

In zijn geheel ter stemming gelegd, wordt het ontwerp van decreet houdende instemming met het verdrag tussen de lidstaten van de Europese Unie, enerzijds, en de republiek Bulgarije en Roemenië, anderzijds, betreffende de toetreding van de republiek Bulgarije en Roemenië tot de Europese Unie, het protocol, de akte en de slotakte, ondertekend in Luxemburg op 25 april 2005, ten slotte eveneens aangenomen met acht stemmen tegen vier.

De verslaggever,

Anne Marie
HOEBEKE

De voorzitter,

Karim
VAN OVERMEIRE